

CENTAR ZA SAMOSTALNI ŽIVOT
OSOBA SA INVALIDITETOM SRBIJE
Milenka Vesnića 3
11000 Beograd, Srbija
Tel: +381 11 367 53 17
Fax: +381 11 367 53 18
www.cilsrbija.org

INVALIDNOST NIJE PITANJE IZBORA – VAŠ STAV JESTE

Sve osobe sa invaliditetom imaju pravo na:

BEZBEDNOST I SIGURNOST:

Pravo na život, slobodu i sigurnost pojedinca. Pravo na život bez nasilja u i van porodičnog doma. Pravo na jednaku zaštitu od nezakonitog mešanja u privatnost, porodicu, dom ili prepisku. Pravo na zaštitu u oružanim sukobima, humanitarnim katastrofama i prirodnim nepogodama.

JEDNAKU ZAŠTITU PRED ZAKONOM:

Pravo da jednako budu tretirani pred zakonom i zaštićeni zakonom bez diskriminacije, uključujući obezbeđenje odgovarajućih uslova i za boravak u pritvoru.

ŽIVOT BEZ DISKRIMINACIJE:

Pravo na slobodan život bez diskriminacije pojedinaca ili institucija po osnovu invalidnosti.

PRISTUPAČNOST:

Jednak pristup fizičkom okruženju, transportu, informacijama, komunikacionim tehnologijama i drugim uslugama koje su otvorene javnosti.

OBRAZOVANJE:

Jednak pristup slobodnom, inkluzivnom, kvalitetnom obrazovanju koje je prilagođeno potrebama učenika sa invaliditetom.

STANOVANJE:

Jednak pristup dostupnom, sigurnom i stabilnom stanovanju sa odgovarajućim prilagođavanjem potrebama osobe sa invaliditetom.

ZDRAVLJE:

Pravo na najviše moguće standarde u fizičkoj i mentalnoj zdravstvenoj zaštiti. Jednak pristup zdravstvenim uslugama bez diskriminacije, uključujući seksualno i reproduktivno zdravlje, ranu dijagnostiku i intervenciju i usluge namenjene prevenciji invalidnosti.

RAD:

Pravo na rad i slobodan izbor posla bez diskriminacije. Pravo na jednaku zaradu, jednako vrednovanje rada, sigurnost i zdrave radne uslove, uključujući i odgovarajuće prilagođavanje radnog mesta.

PRAVA OSOBA SA INVALIDITETOM

KO SU OSOBE SA INVALIDITETOM?

Konvencija UN o pravima osoba sa invaliditetom (CRPD) definiše osobe sa invaliditetom kao "osobe koja imaju dugotrajna fizička, mentalna, intelektualna ili senzorna oštećenja, koja u interakciji sa različitim preprekama mogu da onemoguće njihovo puno i efektivno učešće u društvu na jednakim osovama sa drugim ljudima."

Prema Ujedinjenim nacijama "Svako se nekad u svom životu može naći u stanju invalidnosti usled bolesti, nesreće ili starenja."

KOJA SU PRAVA OSOBA SA INVALIDITETOM?

Međunarodni dokumenti: Univerzalna Deklaracija o ljudskim pravima (Universal Declaration of Human Rights - UDHR), Međunarodna Konvencija o građanskim i političkim pravima (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR), Međunarodna Konvencija o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights - ICESCR).

Domaći zakoni i strategije: Ustav Republike Srbije, Zakon zapošljavanju i profesionalnoj rehabilitaciji osoba sa invaliditetom, Zakon o sprečavanju diskriminacije po osnovu invaliditeta, Opšti zakon o zabrani diskriminacije, Strategija za unapređenje položaja osoba sa invaliditetom, Zakon o socijalnoj zaštiti, postavljaju osnovnu prava ljudi bez obzira na invalidnost.

Ta prava uključuju slobodu govora, jednakost pred zakonom, pravo na brak i porodicu, poštovanje privatnosti, pravo na obrazovanje i mnoga druga prava.

Konvencija UN o pravima OSI je prvi sveobuhvatni dokument koji se bavi svim aspektima diskriminacije, uključujući onu baziranu na invalidnosti, zapošljavanje, obrazovanje, privatnost i samoodređenje.

Preko 200 zemalja, članica UN je potpisalo Konvenciju.

REPUBLIKA SRBIJA I KONVENCIJA UN O PRAVIMA OSOBA SA INVALIDITETOM

Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom Ujedinjenih nacija sa opcionim protokolom, usvojena je 2006. godine, a stupila na snagu 2008. godine.

Republika Srbija je Konvenciju i Opcioni protokol ratifikovala 2009. godine.

U skladu sa članom 35. stav 1 Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom Republika Srbija se obavezala da Komitetu za prava osoba sa invaliditetom dostavlja izveštaje o merama preduzetim u cilju izvršavanja obaveza iz Konvencije, inicijalni izveštaj u roku od dve godine nakon stupanja na snagu za odnosnu državu i periodične najmanje jednom svake četiri godine i kad god to Komitet zatraži.

